

**SEBUTAN DAN BACAAN FONEM-FONEM
KONSONAN BAHASA ARAB; SATU KAJIAN
TERHADAP PELAJAR MAKTAB RENDAH
SAINS MARA (MRSM) KOTA KINABALU**

MUHAMMAD NAZRI BIN YAACOB

**TESISINI DIKEMUKAKAN UNTUK
MEMENUHI SYARAT MEMPEROLEHI IJAZAH
SARJANA SASTERA**

**SEKOLAH SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2011**



UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS@

JUDUL: SEBUTAN DAN BACAAN FONEM-FONEM KONSONAN BAHASA ARAB; SATU
 KAJIAN TERHADAP PELAJAR MAKTAB RENDAH SAINS MARA (MRS)
 KOTA KINABALU.

IJAZAH: SARJANA SASTERA

SAYA MUHAMMAD NAZRI BIN YAACOB SESI PENGAJIAN: _____

mengaku membenarkan tesis (LPSM/Sarjana/Doktor Falsafah) ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan Untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau Kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh



(TANDATANGAN PENULIS)



(TANDATANGAN PUSTAKAWAN)

Alamat tetap: Kampung Kedai Piah,

Ketereh, 16450 Kota Bharu,
 Kelantan.

Issraq Ramli
 (Nama Penyelia)

CATATAN: * Potong yang tidak berkenaan.

* * Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa /organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT dan TERHAD.

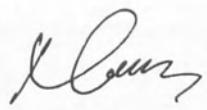
@ Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara Penyelidikan atau disertasi bagi pengajian secara kerja kursus dan Laporan Projek Sarjana Muda (LPSM).



PENGAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

2 Ogos 2010



Muhammad Nazri bin Yaacob
PA 2007- 8715



PENGESAHAN

NAMA : MUHAMMAD NAZRI BIN YAACOB
NO MATRIK : PA 2007-8715
TAJUK : SEBUTAN DAN BACAAN FONEM-FONEM KONSONAN
BAHASA ARAB; SATU KAJIAN TERHADAP PELAJAR
MAKTAB RENDAH SAINS MARA (MRSM) KOTA KINABALU
IJAZAH : SARJANA SASTERA
(LINGUISTIK)
TARIKH VIVA : 2 OGOS 2010

DISAHKAN OLEH

1. PENYELIA

Issraq Ramli

Tandatangan



PENGHARGAAN

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وعلى الله وصحبه
أجمعين

Segala puji bagi Tuhan semesta alam, selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhammad SAW dan keluarganya serta para sahabat dan yang mengikutinya.

Kesyukuran kepada Allah SWT Yang Maha Agung dengan limpah dan nikmat serta rahmat-Nya, pengkaji dapat juga menyiapkan tesis ini.

Terlebih dahulu ucapan berbanyak-banyak terima kasih kepada Universiti Malaysia Sabah (UMS) kerana telah memberi peluang kepada pengkaji mengikuti pengajian peringkat Sarjana dalam bahagian Linguistik Bahasa Arab, Sekolah Sains Sosial. Tidak lupa juga kepada Dr. Ramzah Dambul, Timbalan Dekan Sekolah Sains Sosial yang telah banyak memberikan nasihat dan cadangan kepada pengkaji.

Pengkaji juga mengucapkan jutaan terima kasih yang tidak terhingga kepada Issraq Hj Ramli, Pensyarah Bahasa Arab di Universiti Malaysia Sabah (UMS) yang telah banyak membimbing dari awal hingga akhir penulisan tesis ini. Tanpa bantuan dan bimbingan darinya tesis ini tidak mungkin dapat disiapkan dengan sempurna. Hanya Allah SWT sahaja yang dapat membalas segala jasa beliau.

Kepada kedua ibu bapa yang sentiasa memberi dorongan dan doa, semoga Allah SWT sentiasa merahmati dan memberikan ganjaran pahala kepada mereka. Kepada isteri tercinta Rusyidah Binti Yaakub dan anak tersayang Wardatul Ahlam yang sentiasa memahami dan memberikan semangat kepada pengkaji, juga kepada semua ahli keluarga, dorongan dan bantuan semua sentiasa memberi semangat kepada pengkaji.

Tidak lupa kepada Pengetua MRSM Kota Kinabalu, Pengetua MRSM Pengkalan Hulu, guru-guru dan pelajar yang terlibat bersama pengkaji semasa kajian ini dijalankan.

Akhir sekali, terima kasih kepada pihak Universiti Malaysia Sabah (UMS), dan orang perseorangan yang telah membantu pengkaji. Semoga kita semua beroleh ganjaran dan keredhaan Allah SWT di dunia dan di akhirat.

Muhammad Nazri Bin Yaacob
2 Ogos 2010



ABSTRAK

SEBUTAN DAN BACAAN FONEM-FONEM KONSONAN BAHASA ARAB; SATU KAJIAN TERHADAP PELAJAR MAKTAB RENDAH SAINS MARA (MRSM) KOTA KINABALU

Kajian ini berkaitan dengan sebutan dan bacaan fonem-fonem konsonan bahasa Arab terhadap pelajar Maktab Rendah Sains MARA (MRSM) Kota Kinabalu, sabah. Kajian ini bertujuan untuk mengetahui sejauh manakah latar belakang pendidikan pelajar dan faktor pengajaran guru terhadap sebutan dan bacaan fonem-fonem konsonan bahasa Arab. Seramai 76 orang pelajar Tingkatan Dua tahun 2009 dipilih sebagai sampel kajian. Kajian ini akan menggunakan borang soal selidik yang berpandukan kepada skala Likert bagi mendapatkan analisis setiap data kajian. Selain itu, pengkaji akan membuat rakaman setiap bacaan pelajar bagi mengetahui sejauh manakah ketepatan mereka menyebut makhraj-makhraj (kawasan letak huruf) dan sifat-sifat fonem Arab. Dapatan kajian ini akan dianalisis bagi membolehkan pengkaji membuat cadangan-cadangan untuk perhatian dan tindakan pihak pengurusan Maktab Rendah Sains MARA (MRSM), para guru bahasa Arab dan juga pihak Majlis Amanah Rakyat (MARA).

ABSTRACT

This research aims to find out of the pronunciation and the reading of phoneme consonants in the Arabic language among the students of MRSM Kota Kinabalu, Sabah. This research will look into how far the learning background of students and the teaching methods influence the pronunciation and reading of phoneme consonants in the Arabic language. The sample of this research is 76 Form Two students in 2009. This research will use survey form based on the Likert Scale to gather data. Besides that, the recording of each student's reading will be carried out to measure the accuracy of the students pronouncing the 'makhraj makhraj' (kawasan letak huruf) and the Arabic phoneme consonants. The findings will be analysed and is hoped to provide room for suggestions and for the attention of the Administration and Arabic language teachers of MRSMs and also Majlis Amanah Rakyat (MARA).

SENARAI KANDUNGAN

Halaman

TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
SENARAI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI GAMBAR RAJAH	xv
SENARAI RAJAH	xvii
SENARAI SINGKATAN	xviii
SENARAI ISTILAH	xix
SENARAI SIMBOL	xx
SENARAI CARTA	xxi
SENARAI GRAF BAR	xxii
GLOSARI	xxiii
SENARAI LAMPIRAN	xxiv



BAB 1 : PENDAHULUAN	1
1.1 Pengenalan	1
1.2 Definisi Tajuk	4
1.2.1 Sebutan	
1.2.2 Bacaan	
1.2.3 Fonem Konsonan	
1.2.4 Bahasa Arab	
1.2.5 Pelajar	
1.3 Latar Belakang Masalah	5
1.4 Pernyataan Masalah	6
1.5 Persoalan Kajian	8
1.6 Objektif Kajian	8
1.7 Kepentingan Kajian	9
1.8 Skop Kajian	10
1.9 Bidang Kajian	11
1.10 Rangka Kajian	11
1.11 Kesimpulan	12
BAB 2 : LATAR PENGAJIAN BAHASA ARAB	13
2.1 Pendahuluan	13
2.2 Bahasa Arab Bahasa Utama Dunia	13
2.3 Sejarah Ringkas Bahasa Arab	15
2.4 Kelebihan dan Kepentingan Bahasa Arab	17
2.4.1 Kelebihan yang terdapat dalam Bahasa Arab	
2.5 Sistem Artikulasi Manusia	23
2.5.1 Bunyi-bunyi Bahasa	
2.5.2 Alat-alat Artikulasi Manusia	
2.6 Fonem-fonem Arab	27
2.6.1 Bentuk Tulisan Fonem-fonem Arab	
2.6.2 Tanda-tanda Bacaan Bahasa Arab	
2.6.3 Bunyi-bunyi Asas Bahasa Arab	
2.6.4 Bunyi Gabungan Bahasa Arab	
2.6.5 Sifir Bunyi Gabungan <i>Bertasydi:d</i>	

2.6.6	Bunyi Gabungan Bertanda <i>Suku:n</i> di Hujung Kalimah	
2.6.7	Bunyi Asas <i>Tanwi:n</i> di Hujung Kalimah	
2.7	Makhraj Fonem Arab dan Sebutannya	42
2.7.1	Pengertian Makhraj	
2.7.2	Makhraj-makhraj Fonem	
2.8	Sifat-sifat Fonem Arab	77
2.8.1	Faedah Mengetahui Sifat-sifat Fonem	
2.8.2	Sifat <i>Lazimaṭ</i> (لازمة) dan <i>'Aridaṭ</i> (عارضة) serta Pembahagiannya	
2.8.3	Sifat-sifat yang Berlawanan serta Berpasangan	
2.8.4	Sifat-sifat tanpa Lawan serta Tunggal	
2.8.5	Tahap Kuat atau Lemah sesuatu Fonem	
2.9	Kajian-kajian Lepas yang Berkaitan	90
2.10	Bahasa Arab di Maktab Rendah Sains MARA	94
2.10.1	Syarat Graduasi MRSRM	
2.10.2	Bahasa Arab di MRSRM Kota Kinabalu	
2.11	Kesimpulan	98
BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN		99
3.1	Pengenalan	99
3.2	Data Primer	99
3.2.1	Teknik Rakaman	
3.2.2	Teknik Soal Selidik	
3.3	Data Sekunder	103
3.3.1	Perpustakaan	
3.4	Sampel Kajian	104
3.5	Instrumen Kajian	106
3.6	Kaedah Menganalisis Data	109
3.6.1	Kaedah Kualitatif	
3.6.2	Kaedah Kuantitatif	
3.7	Pengumpulan Data	111
3.8	Senarai Fonem, Makhraj dan Sifat yang akan dirakam	112
3.9	Kerangka Kajian	120

3.10	Proses Kajian	121
3.11	Kesimpulan	121
BAB 4 : ANALISIS DATA		122
4.1	Pengenalan	122
4.2	Analisis Data Rakaman	122
4.3	Kesilapan Makhraj dan Sifat Fonem	154
4.4	Perubahan Sebutan Makhraj dan Sifat Fonem	155
4.5	Kesilapan Sebutan Fonem Konsonan dan Vokal setiap Responden	157
4.6	Analisis Responden 32	161
4.7	Kesimpulan Kajian Rakaman	165
4.8	Analisis Soal selidik	165
4.8.1	Jantina	
4.8.2	Kaum atau Suku Kaum	
4.8.3	Bahasa Pertuturan yang digunakan	
4.8.4	Minat Mempelajari Bahasa Arab	
4.8.5	Mula Mempelajari Bahasa Arab	
4.8.6	Umur Mengenali Bahasa Arab	
4.8.7	Masa Mengulangkaji Bahasa Arab Seminggu	
4.8.8	Keputusan Bahasa Arab Peperiksaan Akhir Semester (I) 2009	
4.8.9	Peringkat Dapat Menyebut Fonem-fonem Arab dengan Baik	
4.8.10	Pengetahuan Fonem-fonem Arab mempunyai Makhraj dan Sifatnya yang Tersendiri	
4.8.11	5 Fonem Arab yang Sukar untuk disebut dan ditulis	
4.8.12	Kaedah Bacaan Buku Bahasa Arab	
4.8.13	Masalah Ketika Proses Sebutan dan Bacaan Fonem-fonem Arab	
4.8.14	Sebab Mempelajari Bahasa Arab	
4.8.15	Galakan Ibu Bapa Mempelajari Bahasa Arab	
4.8.16	Kebiasaan Ibu Bapa Tentang Fonem Arab	
4.8.17	Faktor Pengajaran Guru dengan Masalah Sebutan dan Bacaan Fonem-fonem Bahasa Arab Responden	
4.9	Kesimpulan	193

BAB 5 : PERBINCANGAN, RUMUSAN DAN CADANGAN	194
5.1 Pengenalan	194
5.2 Perbincangan	194
5.2.1 Dialek Melayu Sabah, perbezaan dan pengaruhnya pada bahasa Arab	
5.2.2 Soal selidik	
5.3 Rumusan	199
5.4 Cadangan	203
5.4.1 Majlis Amanah Rakyat (MARA)	
5.4.2 Pengurusan dan Pentadbiran Maktab Rendah Sains MARA (MRSM)	
5.4.3 Pihak Kementerian Pelajaran, Kementerian Pelancongan dan Kementerian Penerangan	
5.4.4 Tenaga Pengajar Bahasa Arab	
5.4.5 Pelajar	
5.5 Cadangan Kajian Lanjutan	208
5.6 Penutup	209
RUJUKAN	210
LAMPIRAN	214

SENARAI JADUAL

	Halaman	
Jadual 2.1	Contoh perkataan-perkataan yang menunjukkan kepelbagaian makna	19
Jadual 2.2	Contoh struktur dan pola ayat yang berbeza kedudukannya	19
Jadual 2.3	Contoh struktur frasa boleh membawa kepada perubahan tanda bacaan, pembentukan kata dan sistem <i>i'rabnya</i>	20
Jadual 2.4	Contoh perkataan dalam situasi berbeza	21
Jadual 2.5	Contoh perkataan yang mempunyai makna yang halus	22
Jadual 2.6	Fonem-fonem Arab	27
Jadual 2.7	Kedudukan bentuk tulisan fonem-fonem Arab	30
Jadual 2.8	Sifir Bunyi Asas 12 (336 fonem) bahasa Arab	35
Jadual 2.9	Sifir Bunyi Gabungan <i>Bertasyidi</i> :d 196 unit	38
Jadual 2.10	Sifat-sifat fonem Arab	79
Jadual 2.11	Sifat-sifat fonem Arab dan tahapnya	88
Jadual 2.12	Kursus dan jam kredit	95
Jadual 3.1	Senarai fonem yang akan diuji	112
Jadual 3.2	Makhraj dan sifat fonem yang diuji	114
Jadual 3.3	Senarai perkataan bahasa Arab yang mengandungi fonem konsonan untuk diuji	117
Jadual 4.1	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 1 hingga 10	123
Jadual 4.2	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 11 hingga 20	126
Jadual 4.3	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 21 hingga 30	130



Jadual 4.4	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 31 hingga 40	134
Jadual 4.5	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 41 hingga 44	137
Jadual 4.6	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 45 hingga 55	139
Jadual 4.7	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 56 hingga 66	143
Jadual 4.8	Analisis kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem responden 67 hingga 76	147
Jadual 4.9	Peratusan kesilapan sebutan makhraj dan sifat fonem setiap responden	150
Jadual 4.10	Peratus kesilapan makhraj dan sifat fonem	154
Jadual 4.11	Kesilapan penyebutan fonem pada peringkat makhraj dan sifat	155
Jadual 4.12	Taburan jumlah kesilapan sebutan makhraj fonem konsonan bahasa Arab	157
Jadual 4.13	Taburan jumlah kesilapan sebutan sifat fonem konsonan bahasa Arab	159
Jadual 4.14	Taburan kesilapan vokal bahasa Arab	160
Jadual 4.15	Taburan 10 subjek yang banyak melakukan kesilapan	160
Jadual 4.16	Kesalahan makhraj dan sifat fonem Responden 32	161
Jadual 4.17	Analisis soal selidik responden 32	163
Jadual 4.18	Taburan responden mengikut jantina	166
Jadual 4.19	Taburan responden mengikut kaum/suku kaum lelaki dan perempuan	167
Jadual 4.20	Taburan responden mengikut bahasa pertuturan yang digunakan di sekolah dan di rumah	169
Jadual 4.21	Taburan responden mengikut minat mempelajari bahasa Arab	171

Jadual 4.22	Taburan responden yang mula mempelajari bahasa Arab	172
Jadual 4.23	Taburan umur responden yang mula mengenali bahasa Arab	173
Jadual 4.24	Taburan masa responden mengulangkaji bahasa Arab dalam seminggu	174
Jadual 4.25	Taburan Keputusan bahasa Arab Semester (I) 2009	175
Jadual 4.26	Taburan peringkat respondeen dapat Menyebut fonem-fonem Arab dengan baik	176
Jadual 4.27	Taburan pengetahuan responden tentang fonem-fonem Arab mempunyai makhraj (tempat keluar suara) dan sifatnya yang tersendiri	177
Jadual 4.28	Taburan 5 fonem-fonem Arab yang sukar untuk disebut dan ditulis	178
Jadual 4.29	Taburan kaedah bacaan buku bahasa Arab	179
Jadual 4.30	Taburan masalah ketika proses sebutan dan bacaan fonem Arab	180
Jadual 4.31	Taburan sebab responden mempelajari bahasa Arab	181
Jadual 4.32	Taburan ibu bapa yang menggalakkan responden belajar bahasa Arab	182
Jadual 4.33	Taburan kebiasaan ibu bapa tentang fonem Arab	183
Jadual 4.34	Analisa soalan 17	184
Jadual 4.35	Analisa soalan 18	185
Jadual 4.36	Analisa soalan 19	186
Jadual 4.37	Analisa soalan 20	187
Jadual 4.38	Analisa soalan 21	188
Jadual 4.39	Analisa soalan 22	189
Jadual 4.40	Analisa soalan 23	190

SENARAI GAMBAR RAJAH

	Halaman	
Gambar rajah 2.1	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ba:</i> ' (ب)	43
Gambar rajah 2.2	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>mi:m</i> (م)	44
Gambar rajah 2.3	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>wa:u</i> (و)	45
Gambar rajah 2.4	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>fa:</i> ' (ف)	46
Gambar rajah 2.5	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>tha:</i> ' (ٿ)	48
Gambar rajah 2.6	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>dhal:</i> (ڏ)	49
Gambar rajah 2.7	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>za:</i> ' (ڙ)	50
Gambar rajah 2.8	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>da:/</i> (ڌ)	51
Gambar rajah 2.9	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ta:</i> ' (ٿ)	52
Gambar rajah 2.10	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>!a:</i> ' (ٻ)	53
Gambar rajah 2.11	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>da:d</i> (ض) <i>Moden</i>	54
Gambar rajah 2.12	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>da:d</i> (ض) <i>Silam</i>	55
Gambar rajah 2.13	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>za:y</i> (ڙ)	56
Gambar rajah 2.14	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>si:n</i> (س)	57
Gambar rajah 2.15	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>sa:d</i> (ص)	58
Gambar rajah 2.16	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>la:m</i> <i>muraqqiqun</i> (لام مرقق)	60
Gambar rajah 2.17	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>la:m</i> <i>Mufakkhamat</i> (لام مفخّمة)	61
Gambar rajah 2.18	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ra:</i> ' <i>muraqqiqun</i> (مرقق)	62
Gambar rajah 2.19	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ra:</i> ' <i>mufakkhamat</i> (مفخّمة)	63
Gambar rajah 2.20	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>nu:n</i> (ڽ)	65

Gambar rajah 2.21	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>shi:n</i> (ش)	66
Gambar rajah 2.22	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ji:m</i> (ج)	67
Gambar rajah 2.23	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ya:’</i> (ي)	68
Gambar rajah 2.24	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ka:f</i> (ك)	69
Gambar rajah 2.25	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ghain</i> (ڻ)	70
Gambar rajah 2.26	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>kha:’</i> (ڙ)	71
Gambar rajah 2.27	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>qa:f</i> (ڦ)	72
Gambar rajah 2.28	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>‘ain</i> (ڦ)	73
Gambar rajah 2.29	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ha:’</i> (ڦ)	74
Gambar rajah 2.30	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>hamzah</i> (ء)	75
Gambar rajah 2.31	Makhraj dan cara sebutan fonem <i>ha:’</i> (ه)	76

SENARAI RAJAH

Halaman

Rajah 3.1	Kerangka Kajian Sebutan dan Bacaan Fonem Konsonan Bahasa Arab; satu kajian terhadap pelajar MRSM Kota Kinabalu	120
-----------	--	-----

SENARAI SINGKATAN

MARA	Majlis Amanah Rakyat
PMR	Penilaian Menengah Rendah
MRSM	Maktab Rendah Sains MARA
ABM	Alat Bantu Mengajar
SPIM	Sektor Pendidikan Islam dan Moral
JHEAINS	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Sabah
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
PBB	Pertubuhan Bangsa Bangsa Bersatu
IKIM	Institut Kefahaman Islam Malaysia
KLIA	Kuala Lumpur International Airport
UPPM	Unit Peperiksaan dan Penilaian Maktab
TPNG	Timbunan Purata Nilaian Gred
JSS	Jabatan Sains Sosial
SWT	Subhanahu Wa Ta'ala
SAW	Sallalahu ` Alaihi Wasallam
SAR	Sekolah Agama Rakyat
MTQ	Majlis Tada:rus Al-Quran
IKIM	Institut Kemahiran Islam Malaysia
OIC	Pertubuhan Persidangan Islam
A.S.	Alaihissalam
R.A.	Radhiyallahu'anhu

SENARAI ISTILAH

Fonem	Huruf atau unit terkecil sesuatu bunyi
Makhraj	Kawasan letak fonem/ daerah artikulasi
Sifat	Sifat bunyi
Responden	Pelajar yang diuji
Pengalihan	Pertembungan dua fonem yang hampir sama makhraj
Penggantian	Menggantikan fonem dengan fonem yang lain
Penghilangan	Menghilangkan salah satu sifat bagi fonem

SENARAI SIMBOL

[]	Bunyi fonem
/ /	Fonem atau huruf



SENARAI CARTA

Halaman

Carta 4.1 Pembahagian Jantina Responden

166

SENARAI GRAF BAR

Halaman

Graf Bar 2.1 Peratus keputusan 76 responden Tingkatan Dua yang mendapat Gred A, B dan C dalam peperiksaan Bahasa Arab Semester (I) bulan Mei 2009

97



GLOSARI

Anfiyy	Suara hidung
Asnaniyy	Suara gigi
Ḩanjariyy	Suara kerongkong
Lahawiyy	Suara anak tekak
Lathawiyy	Suara gusi
Mahmus	Yang dihaluskan
Majhur	Yang dijelaskan
Mufakkham	Yang ditebalkan
Muraqqiqun	Yang lembut dan halus
Muṭbaq	Bersifat lelangit
Rakhwun	Yang lunak dan lembut
Şofiir	Bersiul
Syadid	Letusan yang kuat
	İnfijariyy
Syiddaṭ	Keras / kuat
Tarqiq	Yang nipis / lembut
Tafkhim	Yang tebal
Ṭibaq	Lelangit lembut

RUJUKAN

- Abdullah Al-Qari Bin Salleh. 2005. *Kursus Qa:ri dan Qa:riat*. Pustaka Aman Press Sdn.Bhd.
- Abd Rahman Bin Md hassan. 1999. *Satu kajian penguasaan sebutan bahasa al-Quran di kalangan pelajar Sekolah Menengah Kebangsaan Agama*. Tesis Sarjana. Universiti Malaya.
- Abdul Qadir Leong. 2008. *AL-BURHA:N panduan pengajian al-Quran Rasm Uthmani*. Kuala Lumpur: Pustaka Salam Sdn. Bhd.
- Abu al-Khudairiy. 1994. *Tari:q Ta'lli:m al-Lughat al-Arabiyyat lil al- Malayuwiyyi:n. Ta'lli:m al-Lughat al-Arabiyyat wa al-Tari:kh al-Islamiya 'ala mustawa al-dauliyy*. Kuala Lumpur: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- A.F.L. Beeston. 1970. *The Arabic Language Today*. Ed.1. London: Hutchinson University Library.
- Ahmad Kilani Mohamed. 2001. *Teori Pengajaran dan Pembelajaran bahasa Arab di Sekolah Menengah Agama di Malaysia*. Skudai Johor : Universiti Teknologi Malaysia.
- Ahmad Mahdzan Ayob. 1992. *Kaedah penyelidikan Sosioekonomi, edisi kedua*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Al-Jundi, Anwar. 1982. *Al-Fuṣha Lughat al-Quran*. Beirut: Dar al-kitab al-Lubnani.
- Al-Khalil ibnu Ahmad. 1989. *Kitab al-Ain*, Tahqiq: Dr. Mahdi al-Makhdzumi wa Dr. Ibrahim al-Sa:maraie. Mansyuraat Dar al-Hijrah. Qum, Iran.
- Al-Quran dan Terjemahnya. 2007. Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM). Pustaka Darul Iman Sdn.Bhd.
- Al-Usailiyy Abdul Aziz Ibrahim. 2000. *Ala:qaṭ al-Lughat al-Umm biktisab al-Lughat al-Tha:niyat*. Journal Of al-Imam Muhammad Ibnu Saud Islamic University, Volume 28, Jan-Feb 2000 hlm 193-256.
- Asa'd Humam. 2005. *Buku Iqra' Cara cepat belajar membaca al-Quran Resm Othmani*. Dar al-Kutub Sdn.Bhd.
- Asmah Hj Omar. 2001. *Kaedah penyelidikan bahasa di lapangan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Azhar bin Muhammad. 2005. *Beberapa aspek keunikan dan keistimewaan bahasa Arab sebagai bahasa al-Quran*. Jurnal Teknologi, 42(E) Jun. 2005: 61-76© Universiti Teknologi Malaysia.

- Azhar bin Muhammad, Abdul Hafiz Bin Abdullah, Bushrah Binti Basiron, Kamarul Azmi Bin Jasmi dan Sulaiman Shakib Bin Mohd Noor. 2006. *Penguasaan Pelajar Sekolah Menengah Aliran Agama Terhadap Pengajian Ilmu Retorik Arab*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Azhar Muhammad, Ahmad kilani Mohamed dan Kamarul Azmi. 2003. *Sudut Perbezaan Mata Pelajaran al-Balaghah Peringkat Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) dan Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM) Mempengaruhi Perkaedahan dan Teknik Pengajaran dan Pembelajaran*. Bangi: Fakulti Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Azizi Yahaya, Shahrin Hashim, Jamaludin Ramli, Yusof Boon dan Abdul Rahim Hamdan. *Menguasai Penyelidikan dalam Pendidikan*. 2007. PTS PROFESSIONAL Publishing Sdn. Bhd.
- Frederiks, Cecilia. 1997. "Doctor-Patient Communication and Cognitive Outcome: An Empirical Study". Tesis Ph.D Fakulti Bahasa dan Linguistik. Kuala Lumpur. Universiti Malaya.
- Husaimi Othman. 1999. *Pengajian Balaghah di Sekolah Agama Rakyat (Perak): Pengalaman dan Tinjauan*. Jabatan Pengajian Arab dan Tamadun Islam, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Ibnu Duraid. 1988. *Al-Jamharat*. Tasvir al-Maktabat al-Muthanna. Baghdad.
- Ibnu Jinni. 1954. *Sir Sina:’atil I’rab*, Tahqiq Mustafa al-Saqa wa Muhammad al-Zafzaf Wa Ibrahim Mustafa wa Abdullah Amin. Al-Babi al-Halabi. Mesir.
- Ibnu Manzur. 1955. *Lisa:nul al-’Arab*. Terbitan Beirut.
- Ibrahim Muhammad Naja. 1975. *Fiqh al-Lughat al-Arabiyyat*. Kaherah: Dar al-’Ahdi al-Hadid.
- Indirawati Zahid dan Mardian Shah Omar. 2007. *Fonetik dan Fonologi. Siri Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing Sdn.Bhd.
- Ishak Abbas. 2001. *Memahami Tajwid dan Tartil al-Quran*. Kuala Lumpur: Penerbitan Seri Kota.
- Issraq Ramli. 2004 . *Pengaruh Unsur Fonologi Dialek Melayu Sabah dalam sebutan Bahasa Arab*. Tesis Sarjana. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Jalaluddin Al-Sayuti. 1973. *Al-Itqa:n Fi Ulu:m al-Quran*. Beirut. Pustaka al-Thaqa:fat.
- Jalaluddin al-Sayuti. 1958. *Al-Muzhir fi ulum al-Lughat*. Tahqiq Muhammad Ahmad Jad. Kaherah: Cetakan Halabi.

- Jane Wong Kon Ling. 2000. *The Sabah Malay dialect, phonological structures and social functions*. Kota Kinabalu: Universiti Malaysia sabah.
- Jurji Zaidan. 1923. *Al-Fala:safatul lughawiyatu wal fazzu arabiyyati, dirujuk dan dikritik oleh murad kamil (Dr)*. Kaherah: Darul hilal.
- Kamus Dewan. Edisi Keempat. 2007. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kamus Linguistik. 1997. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kenneth Katzner. 2002. *The Languages of the World*, Third Edition. British Library Cataloguing Data In Publications Data.
- Lahn (wartawan), 28 januari 2000. *Kepentingan bahasa Inggeris dan bahasa Arab: Akhbar Harakah*.
- Mahmud Yunus. 1972. Kamus Arabiy-Indonesiy. Jakarta: Yayasan Penyelenggara. Penterjemah/Pentafsiran al-Quran.
- Majma' al-Lughaṭ al-Arabiyyaṭ. 1972. Kaherah: *al-Mu'jam al-Wasiṭ*.
- Manaf Mahdi Muhammad. 1998. *Ilmu al-Aswaṭ al-Lughawiyāt*. 'Alamul-kitab. Beirut: Lubnan.
- Mohammad Seman, Mohd Zuhir Abd Rahman. 2006. *Strategi Penilaian Pembelajaran Kemahiran Mendengar dan Bertutur Bahasa Arab*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Mohd Rosdi Ismail dan Mat Taib Bin Pa. 2006. *Pengajaran dan pembelajaran Bahasa Arab di Malaysia*. Penerbit Universiti Malaya.
- Muhammad Idris Abdul al-Rauf al-Marbawi. 1350H. *Kamus Idris al-Marbawi Arabiy- Melayuwiyy*. Mesir: Cetakan Mustafa Halabi.
- Muhammad Yunus. 1989. *Kamus Arab-Indonesia*. Jakarta. Penerbitan Klang Book Centre.
- Mustafa al-Ghalayini. 1992. *Ja:mi' al-Durus al-Arabiyyaṭ*. Beirut: Maktabah al-Asriyyaṭ.
- Nik Jaafar Ismail. 1998. *Buku Qawa'id Tarannum Cara Berlagu*. Kuala Lumpur: Darul Al-fikri.
- Osman Hj. Khalid. 1994. *Pengaruh Bahasa Arab Dalam Memperteguh Dan, Persuratan Memperkaya Bahasa Melayu Suatu Pengamatan. Dalam Muhammad Bukhari Lubis Islam*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Pedoman transliterasi perkataan arab ke ejaan rumi*. Edisi kedua. 2008. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Randawi. 2003. Sejarah Penubuhan MRSM Kota Kinabalu.
- Saussure de Ferdinand. 1993. *Pengantar Linguistik Umum*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sibawaih. 1966. *Al-Kitab, Tahqiq wa Syarh Abdul salam Muhammad Harun*. 'Alam al- Kitab, Beirut.
- Siti Ikbal Sheikh Salleh. 2006. *Masalah Penguasaan Pertuturan Bahasa Arab dalam kalangan Pelajar Sekolah Menengah Agama di Selangor*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Sulaiman Masri. 2003. *Kaedah penyelidikan dan panduan penulisan (esei, proposal, tesis)*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributor Sdn Bhd.
- Surur Shihabuddin An-nadawi. 2007 : *Ilmu Tajwid- menurut riwayat Hafs 'An 'Asim melalui Ṭoriq al-Sya:tibiyyaṭ*. Pustaka Salam Sdn.Bhd.
- Syahin Taufiq Muhammad. 1980. *'Awa:mil Taimiyaṭ Al-lughāṭ Al-arabiyyaṭ*. Maktabah Wahbah.
- Syed Arabi Idid. 1992. *Kaedah penyelidikan komunikasi dan sains sosial*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- " Sistem Penilaian " <http://www. Portal Rasmi Majlis Amanah Rakyat. Sistem Penilaian.mht>. Dicetak 9 Februari 2009.
- Tafsir Pimpinan Al-Rahman kepada pengertian Al-Quran (JAKIM 2000), Universiti Ummul-Qura. al-Akhṭa' al-Lughawiyyaṭ al-Taḥririyyaṭ*.